

3. Лопушинський І. П Роль рідної мови в освітянській системі Української держави: зб.наук.пр.Одес.регіон.ін-ту держ.управ. 2010

4. Куць О.М. Мовна політика в державотворчих процесах України : навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. 275 с.

5. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 р. № 2704-VIII

6. Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 р. № 596-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80> (дата звернення: 30.04.2020)

Аза Вадим В'ячеславович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Клименченко Світлана
Дмитрівна,* доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук, доцент

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВНИЧОЇ МОВИ У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ

Українська мова має довгу історію, що тягнеться з глибини віків. Впродовж століть вона жила і розвивалась, уособлюючи дух нашого народу, його світогляд, цінності та спосіб існування.

Той факт, що українська – наша головна мова, закріплено і в Конституції України. Стаття 10 основного закону містить такі слова: «Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України».

Маючи статус державної, українська мова цілком передбачувано, логічно й справедливо є основою мови юриспруденції України. Попри значну кількість романізмів, грецизмів та інших запозичених термінів іншомовного походження, основою, свого роду серцем та рушійною силою сучасної юридичної мови в нашій країні є саме українська. Велику ж концентрацію іншомовних слів у цій сфері можна пояснити цілою сукупністю чинників, які взаємодіяли в ході історії та в певний спосіб впливали один на одного.

Перш за все, слід згадати Грецію. Вона не мала чіткого законодавства через роздробленість, а відчутний відсоток давньогрецьких норм права взагалі не зберігся, як-от, наприклад, у випадку Спарти. Вона

зовсім не мала писаних законів, а усне слово, як відомо, погано проходить перевірку часом. Право ж Афін було написано настільки давно, що оригіналу не збереглося.

Утім, попри всі труднощі, право Давньої Греції послужило основою для права Римської імперії, що ввібрала в себе ключові досягнення елліністичного світу та колись грала роль свого роду «експортера» досягнень розвиненої цивілізації. Очевидно, що її вплив був значно відчутнішим саме на тих територіях, що знаходились неподалік. Але навіть всупереч цьому факту досягнення римської культури на наших землях не забуті й донині. Сама правова система України (і не тільки її) запозичена у римлян, нехай і з певними модифікаціями.

Коли мова заходить про впливові імперії, то неможливо оминати й Велику Британію. Саме звідти походить велика кількість видатних правників. Один з них – Ієремія (Джеремі) Бентам — адвокат, філософ та правознавець, що на засадах утилітаризму перетворив правознавство на точну науку. Зокрема, саме йому належить авторство терміна «деонтологія» – вчення про належне.

Іншим фактором – цього разу негативним – виявилась Російська імперія. Московія, будучи за своєю суттю швидше азійською країною, аніж європейською, гальмувала розвиток українського права, намагалася стерти й асимілювати будь-які ознаки державності. Це робилося різноманітними способами: як насадженням чужорідних законів та звичаїв, так і прямим придушенням нашої мови (про що свідчить, наприклад, Валуєвський циркуляр), знищенням культури та національної ідентичності (принизливі назви «Малоросія» та «малороси» – яскравий зразок зневаги).

Чужий вплив відчутний навіть у наш час. Але тепер ми живемо у вільній та незалежній країні, свободу якої колись вибороли наші предки, а ми нині боронимо. Сьогодні ми можемо самі й на власний розсуд створювати закони і впроваджувати їх у життя. З ними не станеться того, що колись сталося із Конституцією Пилипа Орлика – вони не будуть формальними, їх не відберуть і не приховають у заплених архівах.

Список використаних джерел

1. Конституція України (станом на 07 лютого 2019 року).
2. Проценко Г. П. Генезис, історичний шлях та перспективи розвитку юридичної термінології в українській мові.
3. Лазарев В. В. Основні етапи становлення української юридичної термінології.
4. Каленюк О. М. До історії розвитку й зародження української правничої мови.